

פורים

פורים דפרזים ופורים דמוקפים והיכן לא תתגודדו

מה ראו אנשי כנסת הגדולה לחלוק את מצוות פורים לימים חלוקים, ולקבוע יום מיוחד לפרזים ויום מיוחד למוקפים? מה שאין כן בשאר המצוות שהרי התורה אמרה תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם? וכל תיקון דרבנן כעין דאוריתא הוא? הרמב"ן עונה שבשנת הנס בלבד כל היהודים חגגו את יום יד באדר ורק בשושן חגגו את יום טו--יום אשר נחו בו (אסתר ט, יז-יח). שמכיוון שהנס היותר גדול היו בפרוזים (שלא יכלו להגן על עצמם מפני שונאיהם כי לא היו להם חומות). ולכן בשנים הבאות עמדו רק הפרוזים מעצמם ונהגו את יום יד כיום משתה ושימחה ויום טוב (אסתר ט, יט) בפסוק לא מוזכר בכלל יום טו באדר. ואילו המוקפים לא חגגו כלל. ואחר זמן שהאיר הקב"ה את עיניהם ומצאו סמך מהתורה, עמד מרדכי ובית דינו וראו את המנהג של הפרוזים שראוי לעשות זכר לנס לדורות ואז קבעו את יום יד לפרוזים (שהם קדמו למצווה) ואת יום טו למוקפים (כשושן שרק אז יהודי שושן נחו מאויביהם) ואז שלחו ספרים אל כל היהודים לקיים את ימי הפורים (אסתר ט, כא). וזה מפורש בפסוק כג "וקבל היהודים את אשר החלו לעשות ואת אשר כתב עליהם מרדכי". הר"ן שואל יותר מזה כיצד מתירין לבני הכפרים להקדים ליום הכניסה והרי יש איסור שלא תתגודדו? לפי רבא אין שאלה מפני שאיסור שלא תתגודדו זה רק בבית דין אחד שחצי ממנו מורין כבית שמאי וחצי ממנו מורין כבית הילל. ולכן לא קשה לפיו מכיוון שפורים דומה לשני בתי דינים בעיר אחת (שהרי אנשי הכפרים ואנשי העיר כל אחד כבית דין לעצמו). אבל קשה לאב"י שאמר שגם בשתי בתי דין בעיר אחת יש לא תתגודדו? והיאך אנו מתירין לבני הכפרים לקרוא ב-יא או יב או יג כאשר הם נמצאים בעיר שקוראת ביד? יש לומר שהם נחשבים כשתי ב"ד בשתי עיירות מכיוון שבני הכפר הם לעצמם (מכיוון שדעתם לחזור לכפר ביד) ובני העיר לעצמם. ולכן שרי לכולי עלמא.